

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» КеАҚ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
НАО «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”

«Тіл оқытудың инновациялық тәсілдері: теория мен практиканы ұштастыру» атты I
Көктемгі Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары
2025 ж. 4 сәуір

«Иновационные подходы преподавания языков: слияние теории и практики»
Материалы I Весенней Международной научно-практической онлайн конференции
4 апреля 2025 г.

“Innovative Approaches of Language Teaching: Bridging Theory and Practice”
Proceedings of the I Spring International Scientific and Practical Online Conference
April 4, 2025

Астана, 2025 ж.

УДК 80/81
ББК 81.2
Б18

Chief Editor: Perizat Zh. Balkhimbekova – Head of the Foreign Languages Department of the NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”, PhD, assistant professor

Editorial Board:

Dina K. Kurmanayeva – PhD, associate professor of the Foreign Languages Department of the NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”

Ainagul M. Mukhtarkanova – candidate of pedagogical sciences, associate professor of the Foreign Languages Department of the NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”

Madina Zh. Tussupbekova – candidate of pedagogical sciences, associate professor of the Foreign Languages Department of the NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”

Assem M. Kysyrova – candidate of philological sciences, assistant professor of the Foreign Languages Department of the NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”

Aigul K. Sadykova – PhD, a senior teacher of the Foreign Languages Department of the NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”

Saltanat K. Mukanova – a senior teacher of the Foreign Languages Department of the NJSC “The L.N. Gumilyov Eurasian National University”

I Spring International Scientific and Practical Online Conference “INNOVATIVE APPROACHES OF LANGUAGE TEACHING: BRIDGING THEORY AND PRACTICE”: Proceedings of the online conference (Astana, April, 2025). – Astana: NJSC “The L.N. Gumilyov ENU”, 2025. – 220p.

The proceedings of the annual conference include scientific articles of participants of the I Spring International Scientific and Practical Online Conference “Innovative Approaches of Language Teaching: Bridging Theory and Practice”, which was held at the Foreign Languages Department on April 4, 2025 in an online format. Materials in these proceedings can be of interest to young and experienced researchers, university and school teachers, different level students who are involved in pursuing research into modern approaches to developing foreign language skills; competence-based modeling in foreign language teaching; interaction of multicultural communication, linguistics, translation with foreign language teaching; the use of information technologies in foreign language teaching.

Authors are fully responsible for the content of their scientific articles and the truthfulness of the facts indicated.

ISBN 978-601-385-060-3

Table of Contents

SECTION 1

ТЕХНОЛОГИЯЛАР АРҚЫЛЫ ТІЛ ҮЙРЕНУ

ОБУЧЕНИЕ ЯЗЫКАМ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ТЕХНОЛОГИЙ

TECHNOLOGY-ENHANCED LANGUAGE LEARNING

THE FUTURE OF HIGHER EDUCATION

Ali Güneş..... 8-11

TEACHING LITERATURE IN THE DIGITAL AGE: TOOLS FOR ENGAGING LANGUAGE LEARNERS

Asım AYDIN..... 11-16

DOES AI HAVE EMOTIONS? EXPLORING THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN DESIGNING SYLLABUS FOR SHORT STORY LITERATURE CLASSES

Mustafa CANLI..... 16-21

DECODING SOCIETAL TRENDS THROUGH SOCIAL TEXTS: A TRANSLATION-BASED FRAMEWORK FOR ENHANCING LINGUISTIC COMPETENCE AND INTERCULTURAL AWARENESS IN ELT

ÖZDEMİR. Ö..... 21-29

ПОДГОТОВКА ЛИНГВИСТОВ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ОБЛАСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

Владимирова С.В...... 30-34

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ: ПРАКТИКООРИЕНТИРОВАННЫЙ АСПЕКТ

Кочконбаева С. И., Сулайманжанова Н. С...... 34-42

ПРЕИМУЩЕСТВА ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЯ, НА ПРИМЕРЕ ЛАТИНСКОГО ЯЗЫКА

Жакаева Г. К., Иметова Ж. К...... 42-46

THE USE OF CRITICAL THINKING IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES

Zhandildinova A.M.
Zhanayeva Zh.A...... 46-50

THE INTEGRATION OF AI TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE INSTRUCTION: A CRITICAL ANALYSIS OF PROS AND CONS

Otyzbayeva K., Zarkesheva A...... 50-53

USING VIDEO MATERIALS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Ospanova F.A...... 53-57

ENHANCING LANGUAGE PROFICIENCY: APPROACHES TO TEACHING PHRASEOLOGY <i>Alzhanova A. Kerimbaeva K., Kemelbekova E.....</i>	57-61
МОТИВАЦИОННЫЙ ПРОФИЛЬ УЧЕНИКА: ИССЛЕДОВАНИЕ ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИХ НА УЧЕБНУЮ МОТИВАЦИЮ <i>Балтынова А.Ш., Буркитбаева А.Г., Дуйшоналиева Б. Т.....</i>	62-65
SPEAKING THROUGH READING: MEDIA DISCOURSE AS THE RESOURCE FOR VARIOUS TOPICS <i>B.G. Smagulova</i>	66-70
MIND MAP ӘДІСІ АРҚЫЛЫ ТІЛДІК ЕМЕС МАМАНДЫҚТАҒЫ СТУДЕНТТЕРДІҢ АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕ ОҚЫЛЫМ ДАҒДЫСЫН ДАМЫТУ <i>Мусабаева Г.М.....</i>	71-74
ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДЫҢ ҰЛТТЫҚ-МӘДЕНИ ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ <i>Нұрғалиева Ұ.С., Мұқанова С.Қ., Ниязбекова А.А.....</i>	74-78
ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКАМ: ОТ АНГЛИЙСКОГО КО ВТОРОМУ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В КАЗАХСКОЯЗЫЧНЫХ ГРУППАХ <i>А.К. Аубакирова, Г.К. Тусупова, Г.Ж. Нурбекова, Г.М. Жусупова</i>	78-81
ҚАЗАҚ, АҒЫЛШЫН ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ МІНЕЗДЕРІНІҢ ПАРЕМІЯЛЫҚ СИПАТЫ <i>Қызырова Ә.М., Нұрдыбаева А.К.....</i>	81-85
Section 2	
ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ ЖӘНЕ ЖЕКЕ ТІЛ ҮЙРЕНУ	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ПЕРСОНАЛИЗИРОВАННОЕ ИЗУЧЕНИЕ ЯЗЫКОВ	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND PERSONALIZED LANGUAGE LEARNING ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТІ АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ <i>Бейсенбек Ж.</i>	85-90
ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІҢ АҒЫЛШЫН ТІЛІН ҮЙРЕНУДЕГІ МҮМКІНДІКТЕРІ <i>Ізбасар Н., Кеңес Д. Мухтарханова А. М.....</i>	90-92
THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON A MODERN FIRST-YEAR STUDENT <i>Загоруля О.Л., Бектримова А., Ласкова А.....</i>	93-97
Technology Enhanced Language Learning: The Role of Artificial Intelligence <i>Sadykova A.K., Samoilova.K.I, Serzhanuly.Y.....</i>	97-101

THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON STUDENT LEARNING <i>A. Serikpayeva, G. Bimuratova, Niyazbekova A.A.....</i>	101-107
FOOD WASTE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS: THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN MITIGATION <i>Khaidar A., Zhumadi K., Otyzbayeva K.Zh.....</i>	107-109
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ОБУЧЕНИИ И ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ <i>Мусабекова З.С., Имангалиева М.К.....</i>	110-115
НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ПЕРСОНАЛИЗИРОВАННОГО ИЗУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА С ПРИМЕНЕНИЕМ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА <i>Маликов Н., Аубакирова А.К.....</i>	115-117
Section 3	
ТІЛДІК ЕМЕС ФАКУЛЬТЕТТЕРДЕ ШЕТ ТІЛДЕРІН ОҚЫТУ	
ПРЕПОДАВАНИЕ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ НА НЕЯЗЫКОВЫХ	
ФАКУЛЬТЕТАХ	
TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN NON LINGUISTIC FACULTIES	
МАТЕМАТИКА ЛОГИКАСЫ МЕН АҒЫЛШЫН ГРАММАТИКАСЫН БАЙЛАНЫСТЫРУ ТЕХНИКАСЫ <i>Сейдулла О.О, Буркитбаева А.Г.....</i>	118-121
English for Specific Purposes in the Higher Education System of Kazakhstan <i>Burkitbayeva D.K., Zhaksylykov A.Z., Ustelimova N.A.....</i>	121-128
MECHANICAL ENGINEERING AND VIRTUAL REALITY: ANALYZING AND IMPROVING THE CAR AERODYNAMICS. <i>Kumekov Nurassyl, Dyusengalieva A. A.....</i>	128-133
ENHANCING SPECIALIZED ENGLISH LANGUAGE SKILLS FOR VARIOUS SECTORS OF TOURISM <i>Mukanova L.S., Tazhitova G.Z.....</i>	133-137
ENHANCING CRITICAL THINKING SKILLS THROUGH THE INTERPRETATION OF AUTOCHTHONOUS TEXTS <i>Shakhputova Z.Kh., Aitmukhamedgali M.....</i>	138-143
THE ROLE OF CULTURALLY CONTEXTUALIZED ELT IN ENHANCING CRITICAL THINKING SKILLS AMONG KAZAKHSTANI LEARNERS <i>Shukirbayeva B.K., Kurmanayeva D.K.....</i>	143-150

ПРОБЛЕМЫ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ НЕЛИНГВИСТИЧЕСКИХ
ФАКУЛЬТЕТОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Жомай Г.К...... 151-154

ВЫГОРАНИЕ И КУЛЬТ ПРОДУКТИВНОСТИ СРЕДИ СТУДЕНТОВ ПЕРВОГО
КУРСА УНИВЕРСИТЕТА

*Загоруля О.Л., Берекетова Т., Жұмажан Ж., Бақыт Ә., Ашкенова
Д.*..... 154-158

Section 4

ҮЗДІКСІЗ ЖӘНЕ КӨПТІЛДІ БІЛІМ БЕРУ

НЕПРЕРЫВНОЕ И МНОГОЯЗЫЧНОЕ ОБУЧЕНИЕ

LIFELONG AND MULTILINGUAL EDUCATION

THE IMAGE OF WOMEN IN KAZAKH LITERATURE: PAST AND PRESENT

Әмзе А., Баймұханбет Н., Мухтарханова А. М...... 158-163

АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ СӨЗДЕРДІҢ ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ ОРФОГРАФИЯЛЫҚ
ЖӘНЕ ФОНЕТИКАЛЫҚ ӨЗГЕРІСТЕРІНЕ ШОЛУ

Закарина Қ., Казимова Г., Мухтарханова А. М...... 163-168

АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫНЫҢ «ТОЛЫҚ АДАМ» ІЛІМІ АРҚЫЛЫ ТІЛ
ҮЙРЕНУ ЖӘНЕ ТҰЛҒАЛЫҚ ДАМУ

Арғынбаева Ұ., Куралбаева А., Мухтарханова А. М...... 168-170

ҚАЗАҚ ЖӘНЕ АҒЫЛШЫН ӘДЕБИЕТІНДЕГІ ӘЙЕЛДІҢ РӨЛІ

Қонысбек Ж., Рахымбек Е., Мухтарханова А.М...... 171-174

АБАЙ МЕН ШЕКСПИР: ҰЛЫ ТҰЛҒАЛАР
ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ҮНДЕСТІК

Мұхтар А.Т., Мухтарханова А.М...... 175-178

ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ ИДИОМАЛАР

Пернебай Е., Мухтарханова А. М...... 178-182

АМЕРИКАНДЫҚ ЖӘНЕ БРИТАНДЫҚ АҒЫЛШЫН ТІЛІНІң АЙЫРМАШЫЛЫҒЫ <i>Серикбол Ж., Мұратбек А., Мухтарханова А.М.</i>	182-186

ҚАЗАҚ ЕРТЕГІЛЕРІНІң АҒЫЛШЫН ЕРТЕГІЛЕРІНЕН АЙЫРМАШЫЛЫҒЫ: «ЕР ТӨСТІК» ПЕН «ДЖЕК ЖӘНЕ БҰРШАҚ САБАҒЫ» <i>Шаукен Ә., Капбасова А., Мухтарханова А. М.</i>	186-190

Section 5

ОНЛАЙН ЖӘНЕ АРАЛАС ТІЛДІК ОҚЫТУ

ОНЛАЙН И ГИБРИДНОЕ ЯЗЫКОВОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ONLINE AND HYBRID LANGUAGE EDUCATION

THE BENEFITS OF USAGE HYBRID EDUCATION FOR FOREIGN LANGUAGE <i>Alatay. N.Sh., Nurgaliyeva U. S.</i>	190-195

ОНЛАЙН ЖӘНЕ АРАЛАС ТІЛДІК ОҚЫТУ <i>Шора А. Қ., Балхимбекова П.Ж.</i>	195-199

АҒЫЛШЫН ТІЛІНЕН ЕНГЕН SLANG СӨЗДЕРДІң ҚАЗАҚ ТІЛІНЕ ӘСЕРІ <i>Жолтан М., Қатарбай А., Тусупбекова М.Ж.</i>	199-206

АҒЫЛШЫН ЖӘНЕ ҚАЗАҚ ТІЛДЕРІНДЕГІ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ ТЕРМИНДЕРІНІң ЖАСАЛУЫНА ҚЫСҚАША ШОЛУ <i>Қуанышбек А.Б., Нұрдыбаева А.Қ.</i>	206-212

ТЕХНОЛОГИЯЛАР АРҚЫЛЫ ТІЛ ҮЙРЕТУ <i>Ахмет Қ., Балхимбекова П.Ж.</i>	212-215

GAMIFICATION IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING: THE EFFECTIVENESS OF MOBILE APPLICATIONS IN INCREASING STUDENT MOTIVATION <i>Zhamikhanova D.K., Mukushev D.G.</i>	216-220

11. **Steffen, W., Broadgate, W., Deutsch, L., Gaffney, O., & Ludwig, C.** The trajectory of the Anthropocene: The Great Acceleration. *The Anthropocene Review*, 2015.
12. **IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change).** *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation, and Vulnerability*. Cambridge University Press. 2022.
13. **Dictionary of Earth Sciences.** *Oxford University Press*. 2013.
14. **Oxford Dictionary of Science.** *Oxford University Press*. 2017.
15. **Allaby, M.** *A Dictionary of Ecology*. Oxford University Press, 2010.
16. **Allaby, M.** *A Dictionary of Geography*. Oxford University Press, 2020.
17. **Исаев, С.** *Қазақ әдеби тілінің тарихы*. – Алматы: Ана тілі, 1996.
18. **"Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі"**. – Алматы: Дайк-Пресс, 2008.
19. **"География терминдерінің сөздігі"** / Құраст. С. Сауранбаев. – Алматы: Мектеп, 2002.
20. **Смағұлова, Г.** *Қазақ аударматану ғылымының негіздері*. – Алматы: Қазақ университеті, 2012.
21. **Нұрдыбаева А.Қ.** Ағылшын тіліндегі көпмағыналы банк терминдерінің пайда болу тарихы 36-39 бб. «Science and education in the modern world: Challenges of the XXI century» атты XIII халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағы Филология ғылымдары 2-том. 27-31 мамыр Астана, 2023 ж
22. https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=36278708&utm_source=chatgpt.com&pos=3;-106-pos=3;-106

ӘОЖ 183.111

ТЕХНОЛОГИЯЛАР АРҚЫЛЫ ТІЛ ҮЙРЕТУ

Ахмет Қарақат Қанатбайқызы
Жетекші: *Балхимбекова П.Ж.*

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

Түйіндеме: Бұл баяндамада технологиялар арқылы тіл үйретудің артықшылықтары мен тиімділігі ғылыми дереккөздер негізінде талқыланды. Цифрлық технологиялар, мобильді қосымшалар, виртуалды шындық және жасанды интеллект тілді меңгеру процесін жақсартады. Зерттеулер нәтижелері де бұл әдістердің жоғары тиімділігін дәлелдейді. Тақырыпты өзі жеткізіп тұрғандай түрлі пайдалы технологиялар көмегімен тіл үйрену туралы сөз қозғайды.

Түйін сөздер: Тіл үйрену, технология, онлайн оқыту, мобильді қосымшалар, жасанды интеллект, виртуалды шындық, интерактивті оқыту

Кіріспе

Қазіргі заманғы технологиялар білім беру жүйесіне түбегейлі өзгерістер енгізді, әсіресе шет тілдерін үйретуде цифрлық технологиялардың ықпалы артып келеді. Компьютерлік бағдарламалар, мобильді қосымшалар, онлайн курстар және жасанды интеллект негізіндегі құралдар тіл үйрену үдерісін тиімді әрі қолжетімді етуде. Бұл баяндамада технологиялардың тіл үйренуге тигізетін әсері ғылыми дереккөздер негізінде қарастырылады. Ендеше, технологиялардың тіл үйренудегі маңызын

қарастырайық. Зерттеулер көрсеткендей, заманауи технологияларды пайдалану тіл үйренушілердің нәтижелілігін арттырады. Krashen's Input Hypothesis (Крашен, 1982) теориясына сәйкес, тілді тиімді меңгеру үшін тіл үйренуші түсіне алатын, бірақ аздап қиын мәтіндермен жұмыс істеуі қажет. Цифрлық технологиялар осындай «қол жетімді кіріс» (comprehensible input) ұсынуға мүмкіндік береді. Тіл үйренудегі технологиялардың артықшылықтарына тоқталсақ, қолжетімділік – интернетке қосылған кез келген құрылғы арқылы білім алу; интерактивтілік – білім алушының белсенділігін арттырады (Warschauer & Kern, 2000). Жекелендірілген оқыту – жасанды интеллект негізіндегі жүйелер әр адамның деңгейіне бейімделеді (Hodges et al., 2020); көрнекілік – аудио, видео, графикалық материалдар есте сақтауды жақсартады (Mayer, 2009). Технологиялар арқылы тіл үйрету әдістеріне тоқталсақ, платформалар және мобильді қосымшалар: Duolingo, Memrise, Babbel, Rosetta Stone сияқты қосымшалар тілді ойын әдісімен үйретіп, оқыту процесін қызықты әрі тиімді етеді. Зерттеулер көрсеткендей, Duolingo қолданушылары дәстүрлі әдіспен оқығандарға қарағанда сөздерді 30%-ға тез жаттайды (Vesselinov & Grego, 2012). Виртуалды және кеңейтілген шындық (VR/AR) маңызына тоқталсақ, VR (виртуалды шындық) және AR (кеңейтілген шындық) технологиялары тілдік ортаға енгізе мүмкіндік береді. Mondly VR сияқты қосымшалар қолданушыларға интерактивті тәжірибе ұсынады. Зерттеу нәтижелері бойынша, VR арқылы тіл үйрену есте сақтау деңгейін 40%-ға арттырады (Parmahi, 2020). Осы тұрғыдан жасанды интеллект және чат-боттарға тоқталсақ, жасанды интеллект қолданатын бағдарламалар (мысалы, ChatGPT, Elsa Speak) тіл үйренушілердің сөйлеу қабілетін жетілдіруге көмектеседі. AI-powered language tutors (жасанды интеллект көмегімен оқыту) жүйелері оқушылардың жеке қажеттіліктеріне бейімделеді және нақты уақыт режимінде кері байланыс береді (Godwin-Jones, 2021). Онлайн курстар мен вебинарлар: Coursera, Udemy, Khan Academy платформалары тіл үйренушілерге құрылымдалған білім алуға мүмкіндік береді. MOOCs (Massive Open Online Courses) арқылы тілді меңгеру дәстүрлі әдістерге қарағанда 25%-ға тиімді (Peters et al., 2021). Технологияларды қолданудың тиімділігі өте зор. Технологиялар арқылы тіл үйрену бірнеше аспектілер бойынша тиімді: уақыт пен орынды шектеусіз оқу, жекелендірілген білім алу, интерактивті әдістер және кері байланыстың жедел берілуі. Технологиялар арқылы тіл үйренудің болашағына әсеріне келсек, технологиялардың дамуы білім беру саласына жаңа мүмкіндіктер ұсынуда. Болашақта жасанды интеллект пен үлкен деректер (Big Data) технологияларын қолдану арқылы оқушылардың білім алу үрдісі одан әрі онтайландырылады. Машиналық оқыту әдістері арқылы жеке оқыту траекториясын жасау мүмкіндігі кеңейеді. Болашақта тіл үйренуге арналған технологиялардың дамуы төмендегідей бағыттар бойынша жүреді:

- Нейрондық желілер арқылы интерактивті оқыту жүйелерін дамыту.
- Жасанды интеллект көмегімен толықтай жекелендірілген оқыту бағдарламаларын құру.
- Гол로그램 және кеңейтілген шындық (AR) арқылы қашықтан оқыту әдістерін жетілдіру.
- Автоматтандырылған аударма мен сөз тану жүйелерін дамыту.
- Метаверс (Metaverse) негізіндегі виртуалды тілдік орта құру.

Ендеше, осы тақырыпқа байланысты тіл үйренуде технологияларды қолданудың әлеуметтік әсеріне тоқтала кетейік

Тіл үйрену тек жеке тұлғаның дамуы үшін ғана емес, сонымен қатар қоғамның мәдени және әлеуметтік өміріне де үлкен әсер етеді. Технологиялардың көмегімен адамдар түрлі елдер мен мәдениеттер арасында еркін қарым-қатынас жасауға мүмкіндік алады. Технологиялар арқылы тіл үйренудің әлеуметтік аспектілері мыналар:

- Қашықтан білім алу арқылы білім теңсіздігін азайту.
- Көптілділік мәдениетінің дамуы.
- Халықаралық ынтымақтастық пен жаһандану үрдістерін жеделдету.
- Тілдік кедергілерді жою арқылы халықаралық бизнес және туризм салаларын дамыту.

Онлайн тіл үйренуге арналған танымал қосымшалар:

1. Duolingo – ойын форматындағы интерактивті жаттығулар арқылы тіл үйренуге арналған ең танымал қосымшалардың бірі.
2. Memrise – есте сақтау техникасын (mnemonics) қолданып, сөздік қорды тез үйренуге көмектеседі.
3. Rosetta Stone – табиғи оқыту әдісін қолдана отырып, тілді контекст арқылы үйретеді.
4. Babbel – грамматика мен сөйлеу дағдыларын жақсартуға бағытталған кәсіби деңгейдегі сабақтар ұсынады.

Онлайн тіл үйрену қосымшаларындағы оқыту әдістеріне тоқталсақ, әрбір қосымша өзіне тән оқыту әдістерін қолданады.

1. Duolingo – ойын элементтері (ұпай жинау, марапаттар, деңгейлер) арқылы мотивацияны арттырады. Күнделікті жаттығуларды қысқа әрі қызықты етіп ұсынады. Суреттер мен аудиолар арқылы сөздік қорды байытады.
2. Memrise – Мнемоника және ассоциация әдісі сөздерді есте сақтауды жеңілдету үшін бейнелі ассоциациялар мен қысқа видеолар пайдаланылады. Тіл үйренушілерге ана тілі иелерінің сөйлеуін тыңдап, қайталауға мүмкіндік береді. Қайталау жүйесін қолдана отырып, жаңа сөздерді ұзақ уақыт есте сақтауға көмектеседі.
3. Rosetta Stone – Иммерсия (тілдік ортаға ену) аударма қолданбай, сөздерді суреттер мен контекстер арқылы түсіндіреді. Тілдік ортаға толықтай енгізу (immersive learning) әдісін қолданады. Дұрыс айтылымды үйрету үшін сөйлеуді танитын технологиялар пайдаланылады.
4. Babbel – Құрылымдық және грамматикалық оқыту бағдарламасы грамматиканы түсіндіруге және оны сөйлеу практикасы арқылы бекітуге бағытталған. Диалогтар арқылы күнделікті қарым-қатынас машықтарын дамытуға көмектеседі. Сабақтар қысқа, нақты және тікелей практикаға негізделген.

Ендеше осы технологиялардың тіл үйренудегі студенттер өміріндегі рөліне тоқталсақ, қазіргі заманда онлайн технологиялар білім беру саласының ажырамас бөлігіне айналды. Әсіресе, шет тілдерін үйренуде интернеттің, мобильді қосымшалардың және түрлі онлайн платформалардың маңызы зор. Студенттер үшін тіл үйрену процесін жеңілдетіп қана қоймай, оны қызықты әрі тиімді ететін сансыз мүмкіндіктер пайда болды. Онлайн технологиялар студенттерге ең алдымен қолжетімділік пен икемділік береді. Бұрын тіл үйрену үшін арнайы курстарға жазылу немесе оқулықтар сатып алу қажет болса, қазір әлемнің кез келген нүктесінде отырып-ақ, қажетті білімге қол жеткізуге болады. Мысалы, Duolingo, Memrise, Busuu сияқты мобильді қосымшалар студенттерге күнделікті тілдік дағдыларын дамытуға көмектеседі. Сонымен қатар, Coursera, Udemu, Khan Academy секілді платформаларда тілді кәсіби деңгейде меңгеруге арналған курстар бар. Онлайн технологиялар тілді практикалық тұрғыдан меңгеруге де мүмкіндік береді. Бұған тікелей эфирдегі сабақтар, бейне дәрістер, аудио жазбалар және интерактивті тапсырмалар жатады. Студенттер ана тілі ағылшын, француз немесе басқа тілде сөйлейтін адамдармен видеочат арқылы сөйлесе алады. Осылайша, олар грамматикалық ережелерді жаттап қана қоймай, сөйлеу дағдыларын да дамытады. Сонымен қатар, онлайн ресурстар студенттердің мотивациясын арттырады. Ойын түрінде жасалған жаттығулар, жетістіктер үшін берілетін марапаттар және түрлі деңгейлік тапсырмалар студенттерді үздіксіз оқу процесіне тартады. Әсіресе, геймификация элементтері бар платформалар оқуды қызықты әрі жеңіл етеді. Алайда, онлайн технологияларды пайдалану барысында кейбір қиындықтар туындауы мүмкін. Біріншіден, интернеттің тұрақсыздығы немесе қолжетімділігінің шектеулі болуы кейбір студенттер үшін кедергі келтіреді. Екіншіден, өз бетінше оқу

процесінде студенттің мотивациясын жоғалтпау маңызды, өйткені онлайн білім беруде мұғалімнің тікелей бақылауы аз болады. Қорыта айтқанда, онлайн технологиялар студенттер үшін шет тілдерін үйренудің тиімді әдісі болып табылады. Олар білім алудың икемділігін, тәжірибелік қолданылуын және қызықты форматын ұсынады. Дегенмен, бұл технологияларды тиімді пайдалану үшін студенттердің өз бетінше білім алуға деген жауапкершілігі жоғары болуы керек. Алдағы уақытта онлайн білім беру саласы одан әрі дамып, студенттердің тіл үйренудегі мүмкіндіктерін кеңейтетіні сөзсіз. Әрбір қосымша өзіндік оқыту әдістеріне сүйенеді. Егер ойын элементтері ұнаса – Duolingo, аудио әдісін қаласаң – Pimsleur, ал сөйлеу практикасы маңызды болса – Busuu немесе HelloTalk сияқты платформаларды таңдауға болады.

Қорыта айтқанда, қазіргі заманғы ғалымдар технологиялардың тіл үйренудегі рөлін жоғары бағалайды. Белгілі лингвист Стивен Крашен “Екінші тілді үйренудің ең тиімді жолы – оны табиғи ортада қолдану” деп атап өткен. Бүгінде бұл қағида онлайн платформалар мен мобильді қосымшалар арқылы жүзеге асуда, себебі олар студенттерге тілдік ортаны модельдеуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ, Гарвард университетінің профессоры Дэвид Литл “Технологиялар оқушылардың автономды оқу қабілетін дамытып, оларды өз бетінше тіл үйренуге ынталандырады” деген. Бұл пікір онлайн курстар мен интерактивті бағдарламалардың маңыздылығын көрсетеді. Ал отандық ғалым, профессор Әлімхан Жүнісбек “Тілді меңгеру – оны күнделікті өмірде пайдалану арқылы жетіледі” дейді. Бұл тұрғыда технологиялар студенттерге күнделікті жаттығу жасауға және тілдік дағдыларын үздіксіз жетілдіруге мүмкіндік береді. Сонымен, технологиялардың көмегімен тіл үйрену тиімді әрі қызықты бола түседі. Онлайн платформалар, мобильді қосымшалар және виртуалды тілдік орта студенттерге шынайы қарым-қатынас тәжірибесін ұсына отырып, олардың дағдыларын жетілдіруге көмектеседі. Ғалымдардың пікірлеріне сүйенсек, болашақта технологиялар тілді меңгерудің негізгі құралына айналатыны сөзсіз.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Әлімжанова, К. Т. (2019). Тілді оқытудағы заманауи технологиялар: Теория және практика. Алматы: Қазақ университеті.
2. Құдайбергенова, А. Т. (2021). «Цифрлық технологиялар және тіл үйрету әдістері». Қазақ тілі мен әдебиеті журналы, №4, 35-47.

Интернет дереккөздері:

<https://www.duolingo.com/>
<https://www.memrise.com/>

<https://www.rosettastone.com/>

<https://www.babbel.com/>

<https://www.busuu.com/>
